

ПРЕС КЛИПИНГ

1. фебруар 2016.

НАСЛОВИ

Улагати у производњу, а не само у брзу зараду (стр.2)

Радна места у Европи нестају (стр.3)

Југ Србије има будућност (стр.3)

Јавни дуг Србије 24,8 милијарди евра (стр.4)

ИСТРАЖУЈЕМО Ево који град у Србији је НАЈБОЉИ ЗА ЖИВОТ (стр.6)

Рад домаћице у Србији вреди 1.000 евра месечно (стр.7)

Улагати у производњу, а не само у брзу зараду

Аутор: Љ. Малешевих

У извештају за 2015. и 2016. годину о транзицији у земљама у којима је Европска банка за обнову и развој активна, оцењује се да ће преко потребна фискална прилагођавања у блиској будућности задржати привредни раст Србије на скромном нивоу, а извоз ће наставити да буде главни покретач раста, подржан опоравком тражње у чланицама ЕУ. Кључни приоритет власти Србије за ову годину би, сматра ЕБРД, требало да буде ефикасно извршење јавних инвестиција, које су, како се додаје у извештају подбациле у 2015. години. ЕБРД очекује да ће стопа раста у 2016. години бити већа у складу са повећањем инвестиција, умереним растом извоза и опоравком приватне потрошње.

Према подацима Републичког завода за статистику покривеност увоза извозом у Србији прошле године био је 73,4 одсто. Извоз робе био је 12.028,4 милиона евра и био је већи од 7,8 одсто у поређењу са истим периодом 2014. године. Увоз робе забележио је вредност од 16.392,8 милиона евра, што представља повећање од 5,8 одсто у односу на исти период 2014. године. Ови подаци су доказ да и компаније које су извозно оријентисане и које добар део својих производа извозе на инострано тржиште морају највећи део профита да уложе у увоз онога што на српском тржишту нема. Уз то, како је за “Дневник” оценио Никола Павичић, успешни привредник и почасни директор “Таргета”, протеклих година мало се инвестирало у нове технологије и фабрике које запошљавају, извозе и праве профит, а много више у супермаркете, некретнине и хартије од вредности односно у оно што доноси брзу зараду.

- И домаћи и инострани инвеститори радије инвестирају у банке, супермаркете, некретнине и сферу услуга него у производњу.

Само 15% укупних инвестиција и домаћих и страних отишло је у реални сектор. Зато не можемо кривити инвеститоре, за то је крив систем који подстиче инвеститоре да инвестирају у све само не у производњу. Наш економски систем кога смо направили после промена 2000. године почива на високим каматама, кредитима са валутном клаузулом, прецењеном курсу, двовалутном систему, високим порезима и претераној јавној потрошњи. Тај систем уништава домаћу производњу, онемогућава извоз и стимулише увоз.

Преко високих камата и кредита са валутном клаузулом банке извлаче новац са рачуна прдузећа и из упова грађана, праве високе профите и згрћу богатство, а грађане и предузеће воде у дужничко ропство. Постојећи економски систем добар је онима који су га и креирали. Он веома добро служи власницима банака, финансијским шпекулантима, увозницима, власницима трговачких ланаца, а можда и држави. Он је легализовао реалну власт финансијске олигархије, не само над производњом, него и над целим друштвом. Зато, ако кога треба да кривимо што у Србији ничу супермаркети уместо фабрика онда је то држава која је направила овакав економски систем – оцењује Павичић додајући да се “наказни” економски систем мора демонтирати јер онемогућава економски раст Србије.

Наш саговорник истиче да је Србија мала земља са малим тржиштем које не може бити покретач раста, па уколико жели да има високе стопа раста мора изаћи на инострана тржишта. Без извоза нема растаа, али без реалног курса нема извоза , тврди Павичић.

Профит није мерило успешности

Сасвим би било логично да профит буде мерило успешности фирме, али то мерило важи у земљама са нормалним економским системом где сви имају једнаке услове, сматра Павичић .

- Међутим, у Србији се не може рећи да су исти услови за прављење профита у банкама и трговини са једне и у производњи са друге стране. У последњих 15 година кумулисани губици у производњи Србије су 25 милијарди евра, а за то време банке су забележиле профит који се мери милијардама евра. Значи ли то да смо ми у производњи баш толико глупи и незналице, а они у банкама, трговини и услугама тако паметни и успешни? Кад направимо једнаке услове за све онда ће важити профит као мерило успешности – каже Павичић.

Радна места у Европи нестају

У следеће четири године нестаће 7,1 милион радних места у Европи због аутоматизације, премештаја, технолошког напретка или нестајања фирми. На скупу „Future of Manufacturing&Supply Chain Excellence 2016”, који су организовали Економски факултет у Љубљани ; више од две стотине стручњака из средње Европе и Јадранске регије, као и представници кључних предузећа разговарали су о иновативним решењима за постизање пословне изврности.

Југ Србије има будућност

Аутор:Ј. СТОЈКОВИЋ

Премијер Србије Александар Вучић, директор "Геокса" Марио Морети Полегато и градоначелник Врања Зоран Антић свечаним пресецањем врпце отворили су фабрику обуће "Геокс" у индустријској зони у Врању.

Делегација састављена од министара, посланика и председника општина на југу Србије обишла је фабрику која се простире на близу 22.000 метара квадратних и чија је изградња почела 2012. године.

Премијер Александар Вучић је у обраћању радницима рекао да је дошло време да Србија промени однос према најсиромашнијем делу народа.

- Градићемо и даље инфраструктуру у овим општинама, Влада ће и даље помагати долазак страних инвеститора и развој приватног предузетништва, а деца ће имати будућност - поручио је премијер.

Вучић је подсетио на то да су у Врању и Пчињском округу увек живели људи који су само желели да раде, који су увек били уз своју земљу, тражили мање од других, иако их држава није увек сасвим најбоље разумела.

- Није их разумела ни онда када су у само неколико година, као руком однесене, нетрагом нестале фабрике које су људи у Пчињском округу деценијама стварали. Није их схватала ни када је допустила да велики број људи буде сиромашан, а оне који су преко ноћи постали богати - јер држава је гласно ћутала и отворено жмурила на пљачку и отимање народне имовине - није имао ко да казни. Врање је било далеко од очију Београда, а људи су спас тражили одлазећи у друге велике српске центре - рекао је премијер Вучић, и додао да је дошло време да Србија почне убрзано да гради путеве, комуникације, инфраструктуру и да помаже долазак страних инвеститора.

Планирано је да "Геокс" у Врању годишње производи 1.250.000 пари женске обуће.

У изградњу фабрике италијанска компанија је уложила 15,8 милиона евра, док је Влада Србије изградњу и отварање субвенционисала са 11,25 милиона евра, односно са 9.000 евра по сваком новоотвореном радном месту.

Град Врање је по уговору завршио комплетну инфраструктуру у том делу индустријске зоне Бунушевац, а у плану је и изградња обилазнице.

Свечаном отварању присуствовао је и први потпредседник Владе и министар спољних послова Ивица Дачић, који је 2012. и поставио камен темељац за изградњу фабрике, као и министар привреде Жељко Сертић.

И ПОСАО И ЦИПЕЛЕ

Премијер Вучић је рекао да је разговарао с једним од радника, Александром, кога је упитао да ли може да стоји целог радног дана, а он му је одговорио да може, "јер је добио нове ципеле".

- Никада му ноге нису биле проблем, већ посао да добије, и сигурност у себе, да добије те ципеле и обезбеди још много ципела и себи и породици - препричао је премијер разговор са једним од 1.250 радника који ће радити у новој фабрици.

Јавни дуг Србије 24,8 милијарди евра

Извор: Бета

Јавни дуг Србије на крају 2015. године износио је 24,8 милијарди евра, што је 75,5 одсто бруто домаћег производа (БДП), објавило је Министарство финансија.

У поређењу са претходном годином јавни дуг је повећан за око две милијарде евра.

На крају 2014. године, јавни дуг Србије је износио 22,76 милијарди евра, односно 70,4 одсто БДП-а, док је на крају 2013. године био 20,14 милијарди евра, са учешћем од 59,6 одсто у БДП-у.

Крајем 2000. године јавни дуг је био 14,17 милијарди евра или 201,2 одсто БДП-а, а најнижи износ јавног дуга био је 2008. године када је износио 8,78 милијарди евра или 28,3 одсто БДП.

Законом о буџетском систему учешће јавног дуга у БДП-у ограничено је на 45 одсто.

Дефицит буџета Србије на крају 2015. године био је 114,4 милијарди динара, а заједно са расходима из пројектних зајмова 129,8 милијарди динара, објавило је Министарство финансија.

У децембру прошле године су остварени приходи у износу од 89,5 милијарди динара, а расходи су износили 165,7 милијарди динара, тако да је дефицит био 76,2 милијарди динара. Порески приходи у децембру су износили 76,3 милијарди динара, а највећи приход забележен је по основу ПДВ и износи 36,3 милијарди динара. Наводи се да је приход је нешто већи од очекиваног, јер је један део повраћаја по основу ПДВ исплаћен почетком јануара. Значајан приход забележен је по основу акциза због формирања залиха акцизних производа, што је карактеристично за период пре ступања на снагу нових износа акциза, с обзиром да се у јануару акцизе повећавају у складу са Законом о акцизама. По основу акциза је остварено 26,4 милијарди динара.

Порез на доходак је остварио најбољи резултат у децембру с обзиром на исплате "тринаесте плате", бонуса, награда и осталих једнократних плаћања карактеристичних за крај године. Велики износ непореских прихода у децембру делом је остварен захваљујући плаћању заосталих обавеза по основу такси и накнада и износио је 11,9 милијарди динара, док су донације биле 1,4 милијарди динара.

Од 165,7 милијарди динара колики је износ децембарских расхода, 43 милијарде динара је везано за преузимање појединих обавеза у јавни дуг Србије. По овом основу преузет је дуг предузећа "Србијагас" према НИС-у од 23,4 милијарди динара, дуг према војним пензионерима у износу 10 милијарди динара и 9,6 милијарди динара дуга за субвенције за пољопривреду.

Обавезе по основу војних пензија су класификоване као социјална заштита, а друге две ставке су приказане као субвенције.

Издаци за плате су повећани због исплате дуговања по основу накнада за превоз запосленима у МУП-у, а већи су и трансфери организацијама обавезног социјалног осигурања (Фонд ПИО, РФЗО, НСЗ и фонд СОВО).

Дефицит на нивоу државе

На нивоу опште државе забележен је дефицит у износу од 148,6 милијарди динара, односно 3,7 одсто БДП.

Аранжманом са ММФ био је предвиђен дефицит у износу од 232,1 милијарди динара или 5,8 одсто БДП, с тим да је трећом ревизијом аранжмана дефицит снижен на 162,1 милијарди динара, или 4,1 одсто БДП.

Фактори који су допринели значајно мањем дефициту од циљаног су бољи макроекономски оквир, борба против сиве економије и пореске евазије, висока уплата једнократних непореских прихода и нешто слабије извршење расхода.

Бољи резултат од планираног са приходне стране у највећој мери последица је једнократних непореских прихода, као што су уплате дивиденди и добити јавних предузећа.

Осим тога, боља од очекиване је и наплата пореских прихода, пре свега ПДВ, акциза на дуванске производе и деривате нафте, као и доприноса за социјално осигурање.

Са расходне стране највећи ефекат на мањи дефицит је имало слабије извршење капиталних издатака и камата, као и динамика исплате отпремнина за раднике предузећа у реструктурирању.

Посматрано по деловима опште државе, код АП Војводина забележен је дефицит у износу 1,5 милијарди динара, док је на нивоу локалних самоуправа забележен суфицит од 1,9 милијарди динара.

ИСТРАЖУЈЕМО Ево који град у Србији је НАЈБОЉИ ЗА ЖИВОТ

Аутори: М. Петровић, Г. Авалић

Иако је најскупље рентирање стана у Београду, као и цене комуналија, плата је највећа у земљи, па вам у престоници треба 1,2 плате за потрошачку корпу за разлику од остатка Србије.

Илустрација: Игор Сандић

УПОРЕЂИВАЊЕ ОСНОВНИХ СТАВКИ ПО ГРАДОВИМА У СРБИЈИ

	BEOGRAD	KRAGUJEVAC	NIŠ	LESKOVAC	SUBOTICA	ČAČAK	NOVI SAD
Kirija za dvosoban stan od 60 m ²	30.000 (250 evra)	24.000 (200 evra)	18.000 (150 evra)	12.000 (100 evra)	18.000 (150 evra)	15.600 (130 evra)	30.000 (250 evra)
Računi za struju i grejanje za stan od 60 m ²	11.500	10.000	9.000	8.000	9.000	7.000	8.500
Taksi - start i prvi kilometar	235	95	125	105	140	85	122
Gradski prevoz	3.275	2.400	1.980	1.404	2.415	1.950	2.145
Obrok u restoranu	600	400	500	700	400	350	450
Prosečna zarada	54.309	38.995	38.971	33.560	40.436	39.095	50.148
Odnos zarada/korpa	1,2*	1,7	1,7	1,9	1,6	1,7	1,3

*zarada potrebno za potrošačku korpu

Кад се томе дода шира понуда послова и боље могућности за образовање, није ни чудо што многи желе да постану житељи престонице. Из месеца у месец статистика показује исто - највише се зарађује у београдским општинама попут Сурчина, Врачара, Старог града. С друге стране, она стара: „што јужније, то тужније“ више не важи јер је последњих година тужно скоро све изван граница престонице. То можда најбоље илуструје однос потрошачке корпе и просечних зарада. Додуше, одређене цене, пре свега за комуналне услуге, у Београду су знатно више.

Највећа предност престонице је, ипак, у томе што је у њему процентуално најмање незапослених у поређењу с другим регионима. Истовремено је, ако је судити по сајтовима за запошљавање, у главном граду и највећа понуда нових послова.

Констатујући да се број становника повећава једино у Београду и Новом Саду, демограф Владимир Никитовић оцењује да је то последица пре свега „економског слома“ остатка земље. - Градови који су некада, током индустријализације, привлачили људе са села сада се празне. Након што је индустрија стала, људи у потрази за послом крећу ка већим центрима. Пропаст економије довела је и до пада квалитета живота у тим местима - каже Никитовић.

На квалитет живота утиче и то што главни град нуди више могућности у погледу културних и забавних активности. Чачак нема ниједан биоскоп, док их Београд има чак 18. Велики спортски и музички догађаји и даље су углавном привилегија престонице, са повременим излетима у Новом Саду, Краљеви, Крагујевцу... и Нишу.

Храна скупља у престоници

Економиста Владана Хамовић слаже се с тим да статистика показује како је живот у Београду много бољи, али подсећа и да су цене одређених ствари у Београду знатно више.

- Храна на пијацама у Београду је скупља него у осталим деловима Србије. Скупљи је и градски превоз, кирија за подстанаре, пиће у кафани - наводи она.

ПОЛИТИКА ONLINE

Рад домаћице у Србији вреди 1.000 евра месечно

Аутор: Катарина Ђорђевић

Цена чишћења куће односно стана зависи од квадратуре – за простор од 50 квадрата то је око 2.000 динара седмично, односно 104.000 годишње

Са малим варијацијама, радни дан домаћице почиње пре свих чланова породице. Док укућани још спавају, она почиње да спрема доручак, а када мужа и децу испрати на „радне задатке“ обично и она креће на пијацу и у продавницу. По повратку кући, решава хамлетовску дилему – да ли да се ухвати у коштац са брдом неопегланог веша или са спремањем собе малишана која изгледа као да је протутњао омањи земљотрес. Ово размишљање можда прекида цвиљење љубимца који је подсећа да закони биологије имају право првенства над сређивањем играчака. По повратку из парка она схвата да ће једно од двоје деце ускоро стићи кући и почиње да спрема главни и „помоћни“ ручак за случај да наследник неће да једе „кашиком“. Док чека повратак детета из школе, усисава, пегла и сређује хаос који су иза себе оставили њени укућани. Када заврши са спремањем ручка, развози децу на ваннаставне активности, јер

данашњи клинци сматрају да нису у тренду ако истовремено не иду на тенис, балет и уче страни језик. Док чека да се тренинг или час заврши, она пазари у најближем дућану. По повратку кући чека је пас кога нико није прошетао, супруг који би нешто да „грицне“ док гледа ТВ програм и дете са којим мора да вежба математику пред писмени задатак.

Покушавајући да израчуна колико кошта неплаћени рад његове супруге која је „само“ мајка и домаћица, Американац Стивен Нелмс је на свом блогу www.weareglory.com навео колико се плаћују послови које обавља његова супруга. Дошао је до фасцинантне суме од 73.960 долара годишње. У тај салдо ушао је трошак за дадиљу коју ова породица плаћа 705 долара недељно, односно 36.660 долара годишње. Ако би нека агенција чистила кућу уместо његове жене, ту услугу би наплатила око 5.200 долара на годишњем нивоу, куvariца би свој рад наплатила 240 долара недељно, односно 12.480 долара годишње, особа која би ишла у куповину уместо њих наплаћивала би 65 долара по шопингу, (13.520 долара годишње) прање веша би плаћали 25 долара недељно, односно 1300 долара годишње, а за организацију породичних прослава издвајали би 75 долара по сату, односно 900 долара годишње.

А колико би коштао неплаћени рад српске домаћице?

Жене које кувају за четворочлану породицу ову услугу наплаћују између 15.000 и 20.000 месечно. Ту се не рачунају палачинке у поноћ кад неком од укућана падне шећер ни устајање у ситне ноћне сате када се тинејџери мртви гладни враћају из ноћних провода или су баш тада расположени за разговор о симпатији и смислу живота.

Услугу прања и пеглања веша једне машине од пет килограма веша перионице наплаћују око 750 динара. Ако се има на уму да се у четворочлаој породици једна машина веша пере дневно, то значи да мајчино пеглање кошта 5.250 недељно односно око 20.000 динара месечно. У ту рачуницу не спада пеглање кошуље у седам ујутру јер је отац породице у то доба схватио да кошуља мора да се „препегла“.

Цена чишћења куће односно стана зависи од квадратуре – за простор од 50 квадрата то је око 2.000 динара седмично, односно 104.000 годишње.

Беби ситерка своју услугу наплаћује око 20.000 динара месечно за једно дете кога чува осам сати дневно док су родитељи на послу, а вечерња и ноћна дежурства коштају додатно. Дакле, на годишњем нивоу плата беби ситерке 240.000 динара. Под условом да чува само једно дете. А мама је на тој дужности 24 часа дневно и на располагању је свој деци.

Куповину ствари за домаћинство агенције наплаћују 300 динара, ако је радња у комшилуку. Ако је даље, и цена расте. Под претпоставком да се у радњу иде једном дневно, то значи да „услуге шопинга“ коштају 100.000 динара годишње.

Љубав према псима нема цену, али „професионалци“ који би га изводили у шетњу уместо вас, за свој рад би тражили 7.000 динара недељно, односно 24.000 месечно или – 288.000 динара годишње.

Приватни професори двочас наплаћују око хиљаду динара (зависно од предмета), а зна се да је додатна едукација малишана углавном мајчин домаћи задатак....

Када се саберу све набројане ставке неплаћеног рада домаћице у Србији, долази се до суме од 1.212.000 динара. За оне којима је лакше да вредност њеног рада схвате у страном валути – то је скоро хиљаду евра месечно.